

4.Офіційний сайт Міжнародного союзу електрозв'язку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2014/MIS2014_without_Annex_4.pdf

5.«Факти та цифри ІКТ»: прес-реліз МСЕ за 2014 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.itu.int/en/ITU-/Statistics/Documents/facts/ICTFactsFigures2014-e.pdf>.

УДК

R. Machuga

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska

**FUNKCJONOWANIE SYSTEMU INFORMACYJNEGO
RACHUNKOWOŚCI NA PRZEDSIĘBIORSTWIE**

R. Machuga

**FUNCTIONING OF INFORMATIVE SYSTEM OF ACCOUNT ON
PRZEDSIĘBIORSTWIE**

Głównym celem funkcjonowania systemu informacyjnego rachunkowości na przedsiębiorstwie jest wsparcie informacyjne procesu decyzyjnego.

Pod podjęciem decyzji zarządczej rozumieją realizację praktyczną jednego z poprzednio opracowanych wariantów (projektów). Chociaż V.M. Tomaszewski wydziela kilka głównych kierunków podejmowania decyzji na podstawie wyników modelowania:

- wyszukiwanie najlepszych co do niektórego kryterium efektywności znaczeń parametrów złożonych systemów zarządzania;
- wyszukiwanie znaczenia optymalnego kryterium efektywności systemu;
- porównanie wariantów alternatywnych struktury systemu oraz wyznaczenie najlepszego wśród nich;
- modelowanie sytuacji przypadkowych za scenariuszem typu "co będzie, jeśli...".

Dlatego fakt podjęcia konkretnej decyzji zarządczej w żadnym przypadku nie można uważać zakończeniem procesu zarządzania. Ponieważ ten proces koniecznie przewiduje otrzymanie wyniku oczekiwanego, to praktycznej realizacji decyzji potrzebnie uwzględnić wykonanie, na przykład, na górnym poziomie hierarchii zarządzania kompleksu nowych zadań powiązanych z porównaniem wyniku zaplanowanego a faktycznie otrzymanym, fiksacją odchyleń, analizom ich podstaw. Zebrana i opracowana w taki sposób informacja przez blok "feedback" przekazuje się dla podjęcia już nowej decyzji zarządczej co do udoskonalenia modelu imitacyjnego (opracowania nowego projektu decyzji).

Opracowanie ogólnego modelu funkcjonowania systemu informacyjnego rachunkowości będzie realizowano dla wymyślonego przedsiębiorstwa, głównym kierunkiem działalności gospodarczej którego jest produkcja i sprzedaż łodów.

Na analizowanym przedsiębiorstwie skutecznie funkcjonuje system informacyjny rachunkowości. Odnośnie danego systemu informacyjnego, jako i odnośnie jakiegokolwiek systemu, istnieje wewnętrzne i zewnętrzne środowisko.

Z środowiska wewnętrznego na podstawie danych rachunkowości dla użytkowników są dostępna informacja o:

- kosztach na produkowanie, magazynowanie i dostawę wyrobów;
- cenach na surowiec, wyroby pomocnicze i energię;
- liczbie wyrobów, co produkują się po miesiącach w ciągu roku;
- rezerwy na zwiększenie zdolności produkcyjnych itd.

Z środowiska zewnętrznego w system wpływa szereg informacji różnorodnej.

Na przykład:

- dane statystyczne o ilości spożycia lodów na jednego człowieka po miesiącach w ciągu roku;
- liczba ludności w miejscach sprzedaży po miesiącach w ciągu roku;
- informacja o firmach konkurentach;
- temperatura na zewnątrz w różnych miesiącach w ciągu roku.

Informacja nadchodząca ze środowiska zewnętrznego bardzo często nie jest księgową i nawet nie ekonomiczną. Ona może być zarówno korzystną, jak i niekorzystną dla działalności przedsiębiorstwa. Dla wyboru wśród dużych zbiorów informacji korzystnej, niezbędnej dla efektywnego funkcjonowania na przedsiębiorstwie systemu informacyjnego rachunkowości potrzebnie zastosować oryginalny filtr adaptacyjny, warunki w którym będą zmieniać się w zależności od typu informacji, potrzeb produkcji, wymagań do podjęcia decyzji zarządczych itd.

Jeśli informacja wpływająca odpowiada wymaganiom filtru adaptacyjnego, to ona wpływa dalej w system, jeśli że nie – to ona jest nadmierną i zostaje się za granicami systemu informacyjnego. Na konieczności zastosowania filtru adaptacyjnego zwracał uwagę jeszcze w 1983 roku K.N. Narybajev w swej monografii, poświęconej pytaniom automatyzacji podsystemu rachunkowości.

Na podstawie informacji nadchodzącej ze środowisk zewnętrznego (przez filtr adaptacyjny) i wewnętrznego systemem informacyjnym rachunkowości produkują się kompleksowe dane systematyzowane dla przygotowania wariantów projektów decyzji zarządczych. Na podstawie wyprodukowanych danych personelem zarządczym bezpośrednio przygotowują się projekty decyzji. Na przykład, o zwiększeniu lub zmniejszeniu zakupu surowcu (ilość, koszty na dostawę itd.), zwiększeniu lub zmniejszeniu zdolności produkcyjnych, zmianie technologii czy cyklu technologicznego, konieczności przemyslenia polityki cenowej itd. Dla opracowanych projektów decyzji koniecznie prowadzi się przybliżone obliczenie kosztów, dochodu, podatków.

Po przygotowaniu wariantów projektów decyzji zarządczych i wyborze optymalnego następuje etap jego realizacji. Kolejny etap to otrzymanie wyniku faktycznego. Faktycznie wynik otrzymany musi być koniecznie porównany z wskaźnikami zaplanowanymi. Na podstawie porównania wykonuje się analiza odchyleń oraz przyczyn ich powstania.

Kolejny etap funkcjonowania systemu – to udoskonalenie modelu imitacyjnego (projektu decyzji zarządczej) biorąc pod uwagę zmiany, który odbyły się (lub mogą odbyć się) w środowisku zewnętrznym, oraz opracowanie nowych projektów decyzji zarządczych.

Etapy przygotowania projektów decyzji zarządczych, realizacji optymalnej decyzji zarządczej, otrzymanie wyniku faktycznego, porównanie wskaźników zaplanowanych a faktycznie otrzymanych, analiza odchyleń i przyczyn ich powstania oraz udoskonalenie modelu imitacyjnego systemu informacyjnego rachunkowości – to jest proces cykliczny, który powtarza się tak długo, dopóki przedsiębiorstwo działa.

Literatura:

1. Tomaszewski V.M. Modelowanie systemów. Podręcznik / V.M. Tomaszewski. – Kijów: Видавнича група BHV, 2005. – 352 str.
2. Narybajev K.N. Organizacja i metodologia rachunkowości w warunkach systemów automatyzowanych / K.N. Narybajev. – Moskwa: Финансы и статистика, 1983. – 135 str.
3. Machuga R.I. System informacyjny rachunkowości w zarządzaniu przedsiębiorstwami przemysłu spożywczego: dysertacja: 08.00.09 / Machuga Roman Ivanovich. – Tarnopol, 2009. – 196 str.

УДК

I.L. Monachyn, k.p.s.n., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОМП'ЮТЕР ЯК ВАРІАНТ «ОРГАНОПРОЕКЦІЇ» ЛЮДСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУ І ШЛЯХИ ЗБАГАЧЕННЯ «КОМП'ЮТЕРНОЇ МЕТАФОРИ»

I.L.Monachyn, Ph.D., Assoc. Prof.

**ALTERNATIVELY COMPUTER AS SELECTION
"BODIESPROJECTION»" HUMAN INTELLIGENCE AND WAYS OF
ENRICHMENT " COMPUTER TRANSFERING»**

Часто науковці розглядають питання про те, як співвідносяться функції у вирішенні складних виробничих завдань між людиною та комп'ютером. Щоб обговорити ці питання звернемося до проблем інтелектуальних функцій і проблеми інтелекту у більш ширшому форматі. Розглядаючи еволюцію поняття інтелект науковці зазначають, що з часів Платона і Арістотеля «ранг інтелекту весь час знижувався». Спочатку інтелект розглядали як «здатність людини до пізнання», «функції інтелекту операціоналізувались», «робились спроби звести інтелект до здатності пристосування, до вирішення практичних задач». В психології були спроби вимірювати інтелект на деякій технічній функції, і вчені усвідомивши обмеженість цих процедур, визначали інтелект, як те, що «вимірюється з допомогою тестів на інтелект».[1] Більш складнішою виявилась проблема «інтелект як творчий акт». В цьому випадку науковці пояснюють різновиди інтелекту, встановлюють відмінності між ними, але означити сам інтелект не можемо. І сам процес творчого мислення пропонується розглядати як особливий «функціональний орган» індивідуальності.[1; 2] Оскільки робота людини за комп'ютером формується і під дією характеристик програмного забезпечення, то доцільно розглядати зміни мислення, які відбуваються під